

Nr 1177

Av herr **Lothigius**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 87, angående fortsatt valutareglering.

(Lika lydande med motion nr 1023 i Första kammaren)

I likhet med vad som skett under en lång rad av år förordas i chefens för finansdepartementet i år framlagda proposition nr 87 angående fortsatt valutareglering förlängd giltighet för en regleringsmekanism vars principiella huvuddrag fastställdes för snart 30 år sedan. De motiv som anföres för regleringens fortlevnad har visserligen i år liksom tidigare i viss mån varierats, men huvudargumentet synes fortfarande utgöras av önskemålet om en från yttre påverkan avskärmad inhemsk penningpolitik. Utan att förringa nödvändigheten av verkningfulla kreditpolitiska instrument vill jag ifrågasätta om departementschefen inte i sitt försvar för nuvarande reglering något undervärderar de negativa effekterna på andra områden.

Det är exempelvis onekligen sant att ett stort mått av liberalisering, såsom departementschefen framhåller, införts för direkta investeringar i båda riktningarna samt att betydande belopp årligen tillstyrks av valutastyrelsen. Det må å andra sidan hållas i minnet att det inte är fråga om någon absolut frihet, eftersom till varje godkänd direktinvestering knyts ett antal villkor. Ansökningar om direkta investeringar avslås. Då antalet avslag och grunderna för dessa inte kommer till allmänhetens kännedom är det dessutom omöjligt att utvärdera liberaliseringsnivån och rimligheten i den prövningsprocedur som trots allt fortfarande består. Det senare gäller för övrigt på samtliga de områden som valutaregleringen omfattar. Det är mot denna bakgrund inte självklart att dela departementschefens uppfattning att »valutaregleringen inte lägger hinder i vägen för ett fullvärdigt svenskt deltagande i den snabba tekniska utveckling som sker utomlands eller för tillgången till utländska varumarknader». Det lär finnas flera exempel inom näringslivet som jävar bedömningen om den påstådda liberala praxisen.

Ett annat av departementschefen anfört motiv för bibehållen reglering utgör de modifieringar i inskränkande riktning som vissa större på valutaoområdet betydande länder tvingats införa under 1968. Till detta må fogas — utöver att jämförelsen med reservvalutaländer av flera skäl alltid måste bli missvisande — att det största reservvalutalandet, USA, planerar att ta

steg tillbaka i riktning mot ökad liberalisering. President Nixon har nyligen framlagt förslag om bl. a. lättnader i kontrollen av utlandsinvesteringar och en sänkning av den s. k. ränteutjämningskatten. I detta sammanhang må också framhållas att Frankrike så snart det kunde ske lätade på de extrema bestämmelser som infördes vid förra årets franc-kris. Detta har jag velat framhålla som exempel på att de betydande valutäländerna arbetar utifrån en helt annan målsättning än vårt eget land. I vissa lägen kan således regleringsnivån utomlands nära nog mäta sig med Sveriges, med den skillnaden att den genomsnittliga frihetsgraden är högre och att liberaliseringsnivån återvinnes när omständigheterna så medger. Att en hög regleringsnivå — när den i stort sett är konstant eller främst skärpes i orostider — är ett bräckligt skydd, synes klart framgå av den valutaströmning som drabbade vårt land i slutet av 1967.

Med hänsyn till att det för närvarande möter stora svårigheter att utrona i vad mån valutaregleringen utgör ett konkret hinder eller medför kommersiella nackdelar för näringslivet samt att någon genomgripande prövning av regleringen ur olika synvinklar inte kommit till stånd under en lång rad av år vill jag föreslå att valutaregleringen blir föremål för allsidig utredning.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte skyndsamt tillsätta en utredning bestående av särskilt sakkunniga på detta område med uppdrag att överse den nuvarande valutaregleringen och att pröva möjligheten att överge det negativa systemet till förmån för ett positivt regelsystem, varvid i utredningsdirektiven skall ingå att den svenska valutaregleringen skall anpassas till de liberaliseringssträvanden som nu kan avläsas inom exempelvis EEC-samarbetet.

Stockholm den 22 april 1969

Carl-Wilh. Lothigius (m)
